

فرهنگ نام‌جا‌های همدان (تا سال ۱۳۵۰)

میرهاشم میری

فهرست

۱۵	دیباچه
۱۹	مقدمه
۲۳	درآمد
	فصل اول: مداخلات مجامعای همدان
۳۷	آ
۴۷	الف
۶۱	ب
۷۳	پ
۸۳	ت
۸۹	ث
۹۳	ج
۱۰۱	چ
۱۱۱	ح
۱۲۱	خ
۱۳۹	د
۴۹	ذ
۱۵۳	ر

۱۵۹
۱۶۵
۱۶۹
۱۸۱
۱۹۱
۱۹۷
۲۰۱
۲۰۵
۲۰۹
۲۱۹
۲۲۳
۲۲۹
۲۳۹
۲۵۱
۲۵۷
۲۶۱
۲۷۷
۲۸۷
۲۹۷

ز
ژ
س
ش
ص
ض
ط
ظ
ع
غ
ف
ق
ک
گ
ب
پ
م
ن
و
ه
و

www.ketab.ir

فصل دوم:
فهرست تطبیق

۳۰۳

فصل سوم:
تصاویر

۳۱۳

کتابنامه

۳۷۱

www.ketab.ir

دیباچه

فرهنگ، تمدن و مشاهیر هر ملت، شناسنامه‌ای تاریخی از سرگذشت آن ملت است که شناخت اوضاع و احوال پیشینیان را در پی دارد؛ شناختی که فرخنده چراغ عبرت از افق‌های دور و نزدیک است.

شناخت تاریخ و فرهنگ ایران، به ویژه تاریخ مناطق مختلف آن، سهل و ممتنع است؛ اگرچه تلاش‌های بسیاری شده و از دیرباز در کنار تاریخ‌های عمومی، تاریخ‌های محلی نیز به سهولت در دسترس بوده است (از قبیل: تاریخ مکه، تاریخ مدینه، تاریخ دمشق، تاریخ اصفهان، تاریخ بیهق، تاریخ یزد، تاریخ نایین، تاریخ هرات، تاریخ نیشابور، تاریخ جرجان و...)؛ اما کافی نیست. این گونه کتاب‌ها، با انبوه اطلاعات ویژه‌ی خود، در حقیقت شرح و تفسیری بر تاریخ‌های عمومی به شمار می‌روند.

هنوز در زبان فارسی، شناخت‌نامه و فرهنگی جامع که دارای همه‌ی ویژگی‌های تاریخی و فرهنگی تمام مناطق ایران، همراه با تعبیرات، اصطلاحات، لغات و کاربردهای موردی و محلی باشد، موجود نیست؛ چه درباره‌ی ایران پیش از اسلام که گاهواره تمدن غرب و

شرق بوده است و چه درباره‌ی دوران اسلامی که دین نودر جان و دل مردم ایران راه یافت و تمدنی نوین و جهانی برپا شد. از خصوصیات دانش‌نامه‌های مناطق مهم فرهنگی ایران، گردآوری و نگاهداشت عناصر و مواد این فرهنگ جامع است.

در دورانی که واقعیت غالباً قلب شده و با وجود گردش آزاد و حجم اطلاعات، دسترسی به منابع صحیح اطلاعاتی محدود است؛ تهیه‌ی دانش‌نامه برای مناطق مختلف ایران - به ویژه همدان که قدمت تاریخی و اصالت فرهنگی دارد - حرکتی شایسته است. «دانش‌نامه‌ی استان همدان» مجموعه‌ای از مدخل‌ها و عناوین گوناگون با قدر جامع «همدان» است که به قلم پژوهشگران و متخصصان به نگارش درآمده و در آن نسبت به موضوع «میراث» بر تحقیق میدانی و مطالعات کتابخانه‌ای تکیه شده است. این مجموعه می‌تواند بهره‌مندی از استعدادهای محلی، زمینه‌ساز حرکتی علمی-پژوهشی و هنری در میان پژوهشگران و هنرمندان استان باشد.

شناخت مشاهیر منطقه، بخش تاریخی، اجتماعی و فرهنگی آن، از دیگر فواید این مجموعه است. «دانش‌نامه‌ی استان همدان»، گذشته‌ای را تصویر می‌کند که چراغ راه آینده است و می‌کوشد نسل معاصر را با نقش پیمایان همدان، از جنبش فرهنگی و اجتماعی منتهی به مشروطه و سپس جنبش ملی کردن نفت، آن‌گاه مبارزات منتهی به انقلاب اسلامی آشنا سازد و نقش‌آفرینی ایشان را در این استان، در جنگ تحمیلی ۸ ساله بازنماید.

«دانش‌نامه‌ی استان همدان» مجموعه‌ای است که با گردآوری و طبقه‌بندی اسناد، با زبانی ساده به شناخت و معرفی پیشینه و چهره‌ی فرهنگی، تاریخی و تمدنی استان همدان کمک می‌کند.

این مجموعه، اهدافی نظیر: تدوین و ارائه‌ی پشتوانه و مرجعی علمی و پژوهشی برای توسعه‌ی فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی استان؛ جمع‌آوری و طبقه‌بندی اسناد در حوزه‌های یاد شده و تشکیل آرشیو بانک اطلاعات برای موضوعات مختلف؛ تهیه‌ی مواد خام برای خلق آثار جدید فرهنگی و هنری مانند: فیلم، موسیقی، نمایش و... پیوند جوانان با گذشته‌ی تاریخی و فرهنگی خود؛ و... را دنبال می‌کند.

«دانش‌نامه‌ی استان همدان» سه دوره‌ی زمانی: قبل از اسلام؛ دوران اسلامی؛ و دوران معاصر، انقلاب اسلامی و دفاع مقدس را در بر می‌گیرد و شامل بیش از ۲۰۰ جلد در دو بخش است:

الف. بخش اصلی: به روش دقیق دانش نامه نویسی؛ به صورت مدخل های الفبایی در قالب کتاب هایی به قطع رحلی.

ب. بخش پیوست: در چهار مرحله، شامل مرحله ی اول: شناخت نامه، در قالب کتاب هایی در عناوین و موضوعات مختلف (به تعداد تقریبی ۱۷۰ جلد؛ هر کتاب در دو قطع وزیری سخت / گالینگور و رقیعی ساده / شومیز)؛ مرحله ی دوم: تلخیص و ترجمه به سه زبان زنده ی دنیا در جلدهای نفیس برای جذب گردشگران داخلی و خارجی؛ مرحله ی سوم: تهیه و آرشیواسناد، آثار، تصاویر و نسخ خطی ارزشمند درباره ی موضوعات دانش نامه و هم افزایی با دستگاه های مورد نظری و موزه های مرتبط جهت بهره برداری و بهره مندی هرچه بیشتر؛ مرحله ی چهارم: پیوست های هنری و ادبی؛ از قبیل نرم افزار چند رسانه ای، نرم افزار گوشی های تبلت، همراه و... برای حضور در شبکه های اجتماعی مجازی، همچنین تولید فیلم، آلبوم عکس و مجموعه ی آثار هنرمندان در قالب کتاب های ضمیمه (در قطع های مختلف) در موضوعات، یاد شده و آثار ویژه ی کودکان و نوجوانان.

«فرهنگ نامجای های همدان»، مجموعه ای است که با تحقیق های میدانی پژوهشگری تلاش، «میرهایم میری» گردآوری و تألیف شده است. امید که با گردآوری و ثبت بخش های مختلف فرهنگی، گامی کوچک در پاسداری فرهنگ این مرزوبوم برداریم.

سید محمد باقر حسینی

رئیس هیئت مدیره و رئیس حوزه هنری استان همدان

پاییز ۱۳۹۷